

*Acta*¹⁾ *synodi*²⁾ *ducatu Gelriae ende comitatus
Zutphaniae, habitae Herdrovici 30 Junii, 1, 2,
3 Julii 1612.*

1. Praeses des laetstgehouden synodi heeft met den gebedt tott Godt den Heere dese actie aengevanghen, Godt den Heere danckende voor die geluckige aenkomst der samptlicker heeren ende broederen ende vorder Godt den Almachtigen biddende om synen zegen ende goedertierene tegenwoordicheyt in deser vergaedinghe.

2. Ende sijn nae aenroepinghe des heyligen naemen Godts verkoren met die meeste steinmen in praesidem D. ELLARDUS A MEHEN, in assessorem D. HENRICUS LEPLERUS, in scribam D. WILHELMUS BAUDARTIUS.

3. Op desen synodo sijn met behoorlicke kredensbrieven verschenen dese naevolgende personen:

ex classe Neomagensi:

- D. HENRICUS LEPLERUS, v. d. m. tott Nieumegen,
- D. JOHANNES NARSIVS, v. d. m. tott Grave,
- D. JOHANNES WEIGELIUS, v. d. m. tott Elst,
- D. JOHANNES COITSIVS³⁾, v. d. m. tott Nieumegen, als ouderlinck;

ex classe Tiel-Bommelana:

- D. JOHANNES VREDAEUS, v. d. m. binnen Tiel,
- D. ALBERTUS SELKAERT, v. d. m. binnen Bommel,
- D. CHRISTIANUS SOPINGHIUS, v. d. m. tott Maurick,
- DERICK HENRICKSEN, schepen tott Tiel, als ouderlinck;

ex classe Zutphaniensi:

- D. WILHELMUS BAUDARTIUS, v. d. m. tott Zutphen,
- D. JOHANNES LANGIVS, v. d. m. binnen Doesburch,
- D. GELLIUS DE BOUMA, v. d. m. tott Angeler ende Drent,
- joncker HERMAN VAN WYNBERGEN als olderlinck;

ex classe Arnhemiana:

- D. HENRICUS MEILINGIVS, v. d. m. binnen Arnhem,
- D. WILHELMUS NAGGIUS, v. d. m. tott Twell,
- D. HENRICUS SCHRAMMIUS, v. d. m. tott Anstoot,
- JOHAN BRANTSEN, olderlinck binnen Arnhem;

---

¹⁾ Hierboven staat nog „Anno 1612”. ²⁾ „synodi” T heeft „sijnodi provincialis”.
³⁾ „Coitsius” S heeft „Coetius”, T „Coitius”.

ex classe Hardrovicensis:

D. ELLARDUS A MEHEN, v. d. m. tott Herderwyck,
 D. WINANDUS JOHANNIS, v. d. m. binnen der Elburch,
 D. JOHANNES ZWITERUS, v. d. m. binnen Nykercken,
 D.D. ANTHONIUS THYSIUS als olderlinck binnen Herderwyck.

Als deputati synodi syn in desen synodo verschenen om rapport te doen van sulx, als sij het naest voorledene jaer in kerckelicke saecken hebben gebesoigneert: D. JOHANNES FONTANUS, D. JOHANNES COITSIUS ende D. SEBASTIANUS DAMMANNUS.

Van wegen der kercken van Zuydt ende Noordhollandt sijn met behoorlicke credensen verschenen: D. PETRUS PLANCIUS, v. d. m. binnen Amsterdam, ende D. FESTUS HOMMIUS, v. d. m. binnen Leyden.

Wt den naem des Edelen Hoves des furstendoms Gelder ende der graeffschap Zutphen sijn op dese vergaderinghe met credens verschenen die edele, hoochgeleerde, seer wyse, achtbare heeren Raden, GERLACUS VAN DER CAPELLEN ende HENRICK VAN ESSEN.

Wt den namen des ersamen magistraets der stat Herderwyck heeft die ersame ende achtbare ALPHARDUS BRINCK, burgemeyster der stat Herderwyck, dese vergaderinge bygewoont.

4. Nae het lesen der credensen heeft electus praeses wederom het gebett tott Godt den Heere ¹⁾ gedaen ende is daernaes getreden tott die repetitie ende herlesinghe der acten superioris synodi.

5. D. FONTANUS alsoock D. PLANCIUS hebben gerapporteert, wat sij (mitsgaders die gedeputeerde der provincie van Zeelandt, Vrieslandt ende Groeningen) het voorledene jaer gedaen hebben in het versoek eenes nationaelen synodi, niet anders voor dittmael konnende erlangen bij haere Ed. Hoochmog. dan datt haere Ed. Hoochmog. daerop te syner tyt achttinge geven souden. Soo ist dat desen synodus goetgevonden heeft te repeteeren die derde art. synodi Zutphaniensis anno 1610, weleke in haere werde geheel gelaten wort, wtgesondert datt conjunctim D. FONTANUS ende D. BAUDARTIUS worden genomineert ende gedeputeert om gelickelick nevens die gedeputeerde der anderen synoden den nationalen synodum te solliciteeren ende vorder neerstelick te besoigneeren in sodane saecken, als die noot ende stichtingh der kercken is vorderende. Ende om des te gevoellicker dese saecke tott eenen gewensten eynde te brengen, sullen die boven genoemde personen bearbeyden te bekommen ende mede te nemen een

---

¹⁾ „den Heere” ontbr. in T.

gunstich voorschryven van het Edele Hoff aen die Edele Hoochm. h. Generaele Staten, syne Princ. Excellentie ende die gecommiteerde deser Iantschap alsoock aen andere heeren, by diewelcke het Edele Hoff achten sal, datt haer schryvens soude mogen vrucht schaffen, tott welcken eynde die edele hoochwyse h. Raden, hier praesent, alle adress seer beleeffdelick ende goedertierlick beloofft hebben.

6. Doctor THYSIUS heeft deser vergaedingh aengedient, datt hij wt last ende versoeck des laetstgehoudenens synodi D. WTENBOGARDUM heeft begroetet ende versocht, dat het sijne E. woude gelieven die goede handt nevens andere kerkendienaers daeraen te houden, datt by die Ed. Hoochmog. h. Staten Generael eenen nationalen synodus mocht geconsenteert worden tott wechneminghe der swaricheden ende misverstanden in het stuck van der religie ende kerckenorderinghe etc., in desen landen geresen. D. WTENBOGARDUS heeft geantwoort, datt het aen hem, daertoe versocht synde, niet manqueren en soude.

7. Is goetgevonden doctorem THYSIUM te committeeren alsoock D. DAMMANNUM aen die gedeputeerde des synodi van Utrecht offte aen den synodum selffs, indien sij korts gehouden sal worden, om vrientlick te versoecken, datt het haere E.E. wille gelieven die goede handt met die broederen der anderen provincien daeraen te houden, dat die nationaele synodus hoe eer hoe liever geconsenteert ende gecelebreert moge worden. Dittselve sal oock versocht worden aen onse benabuerde provincien van Overysel, als sij proxima vice haeren synodum sullen houden, door D. WINANDUM JOHANNIS ende D. BAUDARTIUM. Ende sal den bovengenoemden gecommiteerden schriftelicke credens van desen synodo medegedeylt werden.

8. Daer sijn verscheydene propoosten ende consideratien gevallen over den nieuwen druck des Nederlantschen bybels, die nu onder handen is, ende is eyntlick goetgevonden, datt die E.E. gedeputeerde der Hollantscher synoden sullen versocht werden (gelyck oock die aenwesende gecommiteerde broederen D. PLANCIUS ende D. FESTUS hierin beloofft hebben haere hulpe) te doorsien het voorgemelde aengevangene werck om daarvan rapport te doen op die naeste byeenkomste der E.E. broederen, die corts wt alle provincien in den Hage commen sullen, om by denselven hierin vorder te doen als sij raetsaem ende stichtelick vinden sullen, gelyck oock dieselfste broederen van wegen desen synodo samptlick versocht werden sooveel mogelick te letten op die grote abuysen, die daechlix in het drucken ende herdrukken der h. bibelen, der psalmenboecken ende andere theologische tractaten begaen werden, ende sulcks te remonstreeren, daer het vorderlick sal mogen wesen.

9. Belangende den sevenden artikel superioris synodi, sprekende van het wonen der predicanten van die platte landen by haer kerspelslieden, blyfft in syn geheel ende sal by alle mogelicke middel bearbeijt werden door die gedeputeerde der synoden, inspectoren der classen ende eenen yegelicken predicant int besonder, datt die wedemen overal soo haest alst mogelyck sal wesen getimmert offte gerepareert mogen werden.

10. By dese occasie is gevraecht, off JACOBUS MIDDENBACCHIUS¹⁾, predicant tott Ermel, niet en behoorde te gaen wonen bij sijn kerspelslieden, onaengesien hij voorwendet, datt het huys geheel niet²⁾ wel getimmert en is. Resp. datt die inspectores classis hiervan oculare inspectie sullen nemen ende bevindende, datt die woninge redelickerwyse habitabel is, datt hij aldaer terstont te gaen wonen schuldich ende verplicht sal wesen.

11. Articulus undecimus superioris synodi, belangende GELIS VAN KOU WENBURCH, blyfft noch in syn geheel.

12. tGene articulo duodecimo sup. syn. gedecreteert is, sal bij het Edele Hoff gerenoveert ende a novo versocht werden, bij namen datt die Jesuitische schoolmeester, die te Aelst sonder voorweten des classis ingeslopen is, moge geremoveert werden.

13. Sullen deputati, die tott bevorderinge des nationalen synodi gaen, mede by den Edelen Hoochm. h. Generaele Staten versoecken, off haere Edele Hoochmog. enigen raet souden weten om te verhinderen, datt die inwonders deser landen soo gemeensamelick ende vrymoedelick niet en lopen buyten dese provincien om misse te horen, te biechten, te trouwen, tott bedevaerden etc. by namen tott die dorpen, soo heel nae bij den steden deser Verenichde Nederlanden³⁾ gelegen, in welcken vergaderingen onder pretext van oeffeninghe der Paepscher religie bequamelicker enige aenslaegen konden beraetslaecht werden als binnen die steden selfs, alwaer die magistraten strax enich quaet bedencken souden nemen ende reden hebben om sodanige conventicula te verstoren.

14. Deputati classis Herdrovicenae sullen sich informeeren op die natuer ende gelegentheyth der vicarijen in Oosterwolde, daervan artic. 15 sup. synodi, als namentlick wie patronus sij⁴⁾, watt goederen daertoe gehören,

---

1) „Middenbacchius” T heeft „Medenbachius”. 2) „geheel niet” S en T hebben „niet geheel”. 3) „Nederlanden” S en T hebben „Landen”. 4) „patronus sij” S en T hebben „patroni”.

hoe dier die verkocht syn, wije se nu besitt, off *tertia pars* tott gebruyck van kercken ende scholen aengewendet wert, off sy heeft *annexam curam animarum etc.*, ende sulx alles den Edelen Hove aendienen, opdatt daerin gedaen moge worden tott meeste stichtinghe ende voordeel der kercken.

15. Daer sal *nomine synodi den deputatis classis Herdrovicenae* een favorabel voorschrijven gegeven werden om bij die edele h. Gedeputeerden des Veluschen quartiers een jaerlickse onderhoudinghe te bekommen pro D. JOHANNE NUCKIO, *ministro verbi Dei in Oosterwolde*, die van wegen synes ouderdoms tott het predickampt heel ontuchtich is, sunst anders een vroom, godtsalich man.

16. Doctor ANTHONIUS THYSIUS gevraecht synde, off hy yets gedaen hadde tegens het boeck des Jesuyts LESSII, gelyck in *superiori synodo* van syne E. versocht was, heeft geantwoort, datt hij daerin niets gedaen en heeft, overmits albereyts tegens dien Jesuyt geschreven is in *Hoochduytslant latine*, in *Nederlant in nederduytsch*, in *Vranckryck int fransoys*, waerbij het dan dese synodus laet berusten.

17. Edoch dewijl WILHELMUS BAUDARTIUS verscheydene redenen heeft bygebracht, waerom hij geerne woude ontlast sijn van het schryven enes tractaets de *bonis ecclesiasticis*, d'welck die vorige synodus hem te schryven opgeleyt heeft, soo is het, datt desen synodus, het werck seer nootwendich achtende, goetgevonden heeft, datt WILHELMUS BAUDARTIUS ende doctor ANTHONIUS THYSIUS *conjunctis operis* ditt tractaet sullen in handen nemen ende aen den dach geven, naerdatt het bij die E.E. h. Raden des vorstendoms Gelder ende graeffschaps Zutphen alsoock bij die E.E. gedeputeerden des synodi sal gevisiteert ende geapprobeert wesen.

Gravamina van nieuws voorgesteld.

18. Op het ene deel des eersten gravamens verklaren die van den classe van Nieuwemegen, datt dewijl die onderschryvinghe, die by sommige van henlieden gedaen ende by sommigen geapprobeert is op sekere drie artikelen D. VORSTII, getrocken is off soude mogen werden tott defensie van syne tegenwoordige saeck, sulx geschiet te syn off te sullen geschieden tegen haere intentie, daerbij voegende datt, soo haer bekend waer geweest tgenige, daarvan die voorschrevene VORSTIUS nu ¹⁾ beschuldiget wert, sij sulcke onderteykeningh niet en souden hebben gedaen. Watt aengaet het ander deel des voorschrevenen gravamens, beloven beyde die classes van

---

¹⁾ „nu” ontbr. in T; S heeft „met”.

Nieumegen ende Tiel-Bommel int toekomende met den anderen classibus deser provincien in leere ende kerckenordeninge in die confessie der Nederlantsche Belydenisse des gelooffs ende Heydelberchsehen Catechismo (in den sin ende verstant genomen, als die van den begin tott noch toe in die Gereformeerde kercken verstaen ende geleert sijn ende soo nationalen als particulieren synoden gearresteert) goede vrede ende enicheyt te houden ende die dolingen VORSTII, die hem van verscheydene onse kercken te laste geleyt werden ende hier gelooffweerdelick sijn bijgebracht ende diergelicke andere, te willen helpen keeren ende weeren, verhopende datt den synodus sich met dese verklaringe sal gecontenteert houden ende by anderen, die ander bericht ende misnoegen geschept hebben, haer sal helpen ontschuldigen ende verantwoorden.

19. Syn den synodo voorgelesen die formuleeren der onderschryvinge soo der Nederlantsche Confessie als des Catechismi, alsoo die bij die samptelicke predicanten ende custers oft schoolmeesters in die classe van Tiel onderschreven is. D. FONTANUS heeft oock getuycht, gelesen te hebben die subscriptie der classe van Nieumegen, ende oordelt dieselve soo bundich te wesen als enige der andere classen, waerbij het dan dese synodus laet blyven.

20. Edoch wort goetgevonden een formulier van onderteykeninge der Confessie ende des Catechismi te stellen, twelck voortaan alle aenkomende kerckendienaeren des furstendoms Gelder ende graeffschap Zutphen sullen gehouden sijn te onderteykenen, aldus luydende:

Wij onderschrevene, dienaers des godtlicken woorts, verklaren midts desen oprechtelick in goeder conscientie voor den Heere, datt wij houden ende gevoelen, datt die leere, vervattet ende begrepen in de Confessie ende Catechismo deser Nederlantsche Gereformeerde kercke, gelyck dieselve voor desen eendrachtelick in dese kercken is gepredickt geweest, in alles schriftmatich is ende met Godts woort overeenkomt, ende beloven dieselve leere opentlick ende int besonder nae ons vermogen te leeren ende voor te staen ende alle dwalingen, tegen die voorschr. leere strydende, te verwerpen ende te willen helpen weeren ende tegenstaen, ende indien wij tott enigen tyden souden mogen krygen enich gevoelen off bedencken tegens die voorsch. leere, datt wij tselfste gevoelen offte bedencken niet en sullen off met prediken, schryven offte andersins noch opentlick noch int ¹⁾ besonder leeren ²⁾, drijven offte verbreyden, maer hetselve ordentlick ende volkomentlick den classi openbaren ende ons altijts in desen het oordeel des classis

---

¹⁾ „int' S heeft „die'". ²⁾ „leeren' ontbr. in S; T heeft „leere'".

ende ¹⁾ des synodi onderwerpen. Wij beloven oock mits desen, datt wij ons sullen onderwerpen ende onverbrekelick onderhouden die gebruyckelicke ordere der kercken, soo dieselfde in synodis soo nationalibus als particularibus van dese provincie geordineert ende in desen kercken onderhouden worden, synde tevreden datt, indien wij ons hiertegen in leer offte ordere souden mogen kommen te verlopen, datt wij bij ordeel des classis offte des synodi van onse diensten nae eijsch der saecken suspendeert ende deportteert werden.

21. Op het punct van die tegenwoordicheyt der gedeputeerden des synodi in het examineeren der aenkomende nieuwe predicanten is goetgevonden, datt die deputati synodi daertoe sullen versocht werden ende datt ten overstaen derselfde mit den aenkomenden predicanten gehandelt sal werden. Indien die een off die ander onder die gedeputeerden tott het examen niet kommen en kan, soo sal hij evenwel ad classem examinatricem schryven, off hij yetwes heeft, waerom het niet stichtelick wesen en soude den examinandum aen te nemen, sus anders sal haer silentium voor approbatie genomen werden. Doch die deputati, die ad examen komen, sullen gehouden sijn sulckes te doen sonder kosten des classis, daer het examen geschiet.

22. Is geproponeert, off niet deputati synodi, tot die vergaderinghe soo deser als jener classen komende, behoorden geadmitteert, gehoort ende bysittinge gegunt te worden. Hierop is geantwoort, datt men het in classibus sal ventileeren ende in proxima synodo daervan naerder spreken.

23. Sullen bij allen ende een yederen classen geregistreert ende den Edelen Hove behandicht werden die namen aller predicanten, die tegenwoordelick in den kerkendienst soo ten platten landen als in die steden deses furstendoms ende graeffschaps sijn staende.

24. Belangende het tweede gravamen, den persone VINCENTII SCHULTGEN betreffende, is dese synodus bedroeft van wegen die ergernisse bij hem gegeven, laet hem nochtans toe, datt hij die ondertroude vrouwe sal mogen trouwen, doch met kennisse des Edelen Hooffs. Ende eer hij dese vrouwe trout, sullen die proclamationes geschieden, welcke gaende hij sich der bijwoninghe deser vrouwe sal onthouden. Hij sal oock syn schult bekennen voor die classe van Zutphen ende die kercke te Steenderen. Ende sal bij de classe van Zutphen vorder gelet werden, off sijnen dienst daer

---

1) „ende" S en T hebben „offte".

ter plaetsche stichtelick sal wesen, off datt het raetsaemer sij hem op een ander plaetsche te brengen.

25. Op het derde gravamen antwoord synodus, datt alle schoolmeesters ende custers behoorden te sijn lidtmaten der Gereformierde kercke. Daer sodane niet en sijn, daer sullen die respective kerckendienaeren arbeijden haer daertoe te brengen, dwelck niet en konnende te wege gebracht werden, soo sal men bearbeyden dieselve behoorlickerwyse te removeeren.

26. Het vierde gravamen belangende, daerin geremonstreert wort, datt die wtlantsche kerckendienaeren, hier te lande in dienst synde, haer bedroeven van wegen eene lantkostuyme in Veluwen, daer die keurmeyster macht heeft eenes wtlantschen verstorvenen weduwe, van watt staet sij wesen mach, aff te haelen een van haere beste mobilien (daerdoor dan die arme weduwen ende weeskinderen der affstervende predicanten in Veluwe noch meer bedroeft werden), daerop aviseert desen synodus, datt diegene, die haer hierin beswaert vinden, sich bij tijts bij het Edele Hoff vervoegen sullen om te versoecken, datt sij hiervan mochten gesubleveert werden, verhopende datt het Edele Hoff den kerckendienaeren daerin faveur sal bewysen.

27. 5um gravamen belangende wort geacht te stryden met die eerbaerheyt, namentlick datt eener trouwen sonde sijner afgestorvener huysvrouwen styffmoeder.

28. 6 gravamen spreeckt van het versoecken eener eerlicker onderhoudinge voor die weduwen der affstervende predicanten. De synodus verstaet, datt ditselve gantsch billick is, ende datt het met aller ¹⁾ vlyt sal geprocureert werden.

Particularia.

29. Alsoo HENRICUS SLATIUS noch geen genoch contentement den broederen gegeven heeft over die beschuldiginghen tegens hem ingebracht, soo wort hem noch belast in te brengen binnen een maent tyts acte van enicheijt ende suyverheyt in die leere van die kerckendienaers binnen Middelburch ende Sirckzee alsoock acte van reconciliatie met dieselfde, twelck niet geschiedende ofte niet in debita forma die wtbrengende, soo sullen deputati synodi met die gedeputeerde des classis van Nieuweges sich beraetslagen ende datt op het spoedichste, watt hun vorder met hem te doen

---

¹⁾ „aller” S en T hebben „moegelijken”.

sij, ende sullen die edele h. Raden van allen desen by tyts verwitticht worden. Worden oock die broederen des Nieuweechsen classis (die nae de wetenschap, welcke sij van dese saecke gehadt hebben, haer devoor gedaen hebben) vermaent, aen die broederen in Zeelandt op het spoedichste te schryven ende haer te ¹⁾ bidden, datt sij doch haer niets en onthouden, watt tott openinge der saecke *SLATI* haer bewost is. Ende en sal *SLATIUS* nae den tyt synes verveysens nae Zeelandt niet wederom den predickstoel betreden, voor ende aleer hij sich sal gepurgeert hebben.

30. De broederen van Nieumegen worden versocht die goede handtaen te houden met die van Heel by die edele h. Gedeputeerden haeres quartiers, datt een supplementum stipendii moge gevonden worden tott onderhoudt enes predicanten aldaer.

31. Pro *LAURENTIO REMIGIO VAN HASSELT*, gewesene pastoor in Warwijck ²⁾, die alhier met goet genoegens der h. ende broederen geproponeert heeft, beloven die broederen deses synodi het beste te doen bij die respective Gedeputeerde haerer quartieren, datt hij enich subsidium moge erlangen om een tytlanck te studeeren ende sich ad ministerium te praepareren.

32. Die synodus verstaet, datt die broederen van Nieumegen den deputatis synodi sullen in handen stellen den brieff in originali, die het voorledene jaer D. *WTENBOGARDUS* etc. aen den synodum te Nieumegen geschreven heeft, ende sullen dieselfste D. *ELLARDO MEHENIO* daervan copie mogen geven.

Quaestio.

33. Wort gevraecht, hoe sich een kerckendienaer houden sal, indien enige lantlopers, die sich Heydenen noemen, begeeren haere kinderen in de Gereformeerde kercke te laeten dopen? Resp. Dewijl susdanige lantlopers gene onchristenen maer meestendeels christenen, jae oock enige derselfsten lantsaten syn, soo sal men goede achtinge geven, off die olders selfs gedoopt sijn ende off oock die kinderen tevoren ergens waer anders gedoopt syn. Indien het eerste jae, ende het ander neen bevonden wert ende die olders beloven haere kinderen in de christelicke religie op te trecken, soo sal men se doopen, doch sonder gevaeders, tensij van haere *compaignie*, opdatt alsoo sooveel mogelyck die onbetaemelicke iteratie des heyl. doops voorgekommen worde. Want meermaels bevonden is, datt dusdanige lieden

---

¹⁾ „te” T heeft „te vermaenen en”. ²⁾ „Warwijck” S en T hebben „Warwick in Flaenderen”.

om nieuwe pillegelt te krygen haere kinderen op verscheydene plaetschen hebben laeten dopen. Men sal oock die olders ernstelick vermaenen sulck enen coursch van leven aff te staen ende int sweet haeres aenschyns haer broott eerlick te gewinnen.

Inspectores classium.

34. Inspectores classis sijn ditt jaer:

in classe Neomagensi GERARDUS LIVIUS ende JOHANNES WEIGELIUS;

in classe Tiel-Bommelana HENRICUS LEO, ALARDUS FRISIUS;

in classe Zutphaniensi BERNHARDUS STEDEMEIJERUS, CASPARUS SOLINGIUS;

in classe Arnhemiana HENRICUS BRUMANUS, ARNHOLDUS KEMMENERUS;

in classe Hardovicena RUTGERUS VITAEUS, JOACHIMUS STRAETMANNUS.

35. Nieuwe aengenomene predicanten. Tott den dienst des godlicken woorts syn ¹⁾ aengenomen:

In classe Neomagensi: SAMUEL VELTIUS tott Haren ende Herwen, HENRICUS VREDAEUS tott Hees ende Neerbosch, GERHARDUS NOORMANNUS tott Randwyck;

Tiel-Bommelana: PETRUS LUCANUS tott Eck;

Zutphaniensi: LAMBERTUS ROTARIUS ²⁾ tott Almen;

Arnemiensi: REINERUS LIESSELIUS te Hoevelaken.

36. Deputati synodi sijn ende blyven ditt jaer D. JOHANNES FONTANUS ende D. SEBASTIANUS DAMMANNUS. In die plaetsche D. JOHANNIS COITSII ende D. HENRICI LEONIS, die nu twee jaeren lanck ditt ampt bedient hebben, worden gesubstitueert D. HENRICUS LEPLERUS ende D. ELLARDUS A MEHEN.

37. Locus proximae synodi sal wesen die stat Tiel. Edoch soo men om aldaer den synodum te houden die onkosten niet en soude kunnen obtineeren, soo sal Arnhem die plaetsch des synodi wesen.

38. Sijn die edele, hoochgel., wyse, achtbaere h. Raden bedanckt voor haere bywoninge ende goede advysen, alsmede die wyse, achtbare h. burgemeester ALPHARDUS BRINCK.

39. Syn oock bedanckt die deputati synodorum Zuyt ende Noordthollandiae van wegen haere godtsalige ende stichtelicke bywoningen ende goede advysen.

---

¹⁾ „syn” S en T hebben „sijn dit jaer”. ²⁾ „Rotarius” S en T hebben „Noterajus”.

40. Nae gehoudenene censura morum ende dancksegginghe tott Godt den Heere is die synodus in vrede gescheyden den 3 Julii vesperi hora 8 1612.

ELLARDUS VAN MEHEN, praeses synodi.

HENRICUS LEPLERUS, assessor synodi.

WILHELMUS BAUDARTIUS, synodi scriba ¹).